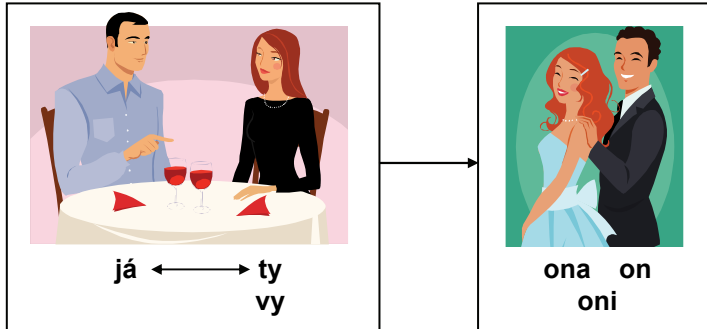

OSOBNÍ ZÁJMENA (Đại từ nhân xưng)

Trong tiếng Việt có hai nhóm đại từ nhân xưng: đại từ nhân xưng tính theo quan hệ họ hàng và đại từ nhân xưng nói chung. Trong tiếng Séc không có sự phân chia đại từ nhân xưng như vậy. Cách xưng hô với họ hàng được thể hiện bằng cách khác.

SINGULÁR (SG – số ít)		PLURÁL (PL – số nhiều)	
1.	já – tôi¹	my – chúng tôi / chúng ta	Đại từ nhân xưng số nhiều ngôi thứ 1: – dùng để xưng hô số đông người gồm có mình trong đó. Ví dụ: chúng tôi, chúng cháu, tụi em, các anh, v.v.. – hoặc dùng để xưng hô chung phía mình và phía đối phương. Ví dụ: chúng ta, chúng mình, v.v..
2.	ty – bạn	vy – các bạn / ông / bà	Đại từ nhân xưng số nhiều ngôi thứ 2: – dùng để xưng hô đối tượng nói chuyện từ hai người trở lên hoặc dùng để xưng hô người nói chuyện với mình một cách tôn trọng, lịch sự. Ví dụ: các bạn, các anh, các chị, các em, v.v.. – hoặc dùng để xưng hô người nói chuyện với mình một cách tôn trọng, lịch sự. Ví dụ: ông, bà, anh, chị, cô, v.v..
3.	on – anh ấy	oni – họ	Đại từ nhân xưng số nhiều ngôi thứ 3, dùng để xưng hô những người ngoài mình và đối tượng nói chuyện (bao gồm có nam giới). Ví dụ: các anh ấy, các anh chị ấy, các chú kia, họ, bọn chúng, v.v..
	ona – cô ấy	ony – các cô ấy	Đại từ nhân xưng số nhiều ngôi thứ 3, dùng để xưng hô những người ngoài mình và đối tượng nói chuyện (chỉ chỉ nữ giới). Ví dụ: các chị ấy, các cô kia, các bà ấy, v.v..
	ono – nó	ona – chúng nó	Đại từ nhân xưng số nhiều ngôi thứ 3, dùng để xưng hô những người ngoài mình và đối tượng nói chuyện (chỉ chỉ giống trung). Ví dụ: chúng nó, bọn nó, v.v..

Lưu ý: Người Séc thường không dùng đại từ nhân xưng. Họ chỉ dùng đại từ nhân xưng khi muốn nhấn mạnh.

¹ Trong lớp, chúng ta sẽ chỉ dùng đại từ nhân xưng nói chung của tiếng Việt.

SLOVESO BÝT (Động từ là)

Động từ “být” có thể dịch sang tiếng Việt bằng nhiều cách.

Ví dụ: là – Jsem Petr. (Tôi là Petr). Kdo je to? (Đây là ai?).

ở – Jsem doma. (Tôi đang ở nhà.) Okno je tam. (Cửa sổ ở kia.)

có – Co je tam? (Ở đây có gì?) Je tam okno. (Ở đó có cửa sổ.)

đến, tới – Odkud jste? (Ông / bà từ đâu đến?) Jsem z Vietnamu. (Tôi tới từ Việt Nam.)

	sg		pl			
1.	(já)	jsem	nejsem	(my)	jsme	nejsme
2.	(ty)	jsi	nejsi	(vy)	jste	nejste
3.	(on/ona/ono)	je	není	(oni/ony/ona)	jsou	nejsou

Động từ trong tiếng Séc được chia (thay đổi) theo ngôi và số (tương đương cách chia ngôi và số của đại từ nhân xưng). Động từ “být” có cách chia bất quy tắc. Chúng ta phải học thuộc sáu dạng khác nhau của động từ “být”.² Dạng phủ định có thêm ne- ở đầu.

Ví dụ: Já jsem Jan.

→ Ona není Eva.

Martin je doma.

→ Hana a Ivan nejsou doma.

Odkud jsi?

→ Nejsme z Vietnamu.

Tôi là Jan.

→ *Cô ấy không phải là Eva.*

Martin đang ở nhà.

→ *Hana và Ivan không có nhà.*

Bạn từ đâu đến?

→ *Chúng tôi không phải là người Việt Nam.*

KDO JE TO? TO JE... (Đây là ai? Đây là...)

1	2	3
KDO	JE	TO
3	2	1
AI	LÀ	ĐÂY

Lưu ý: Thứ tự từ trong câu hỏi “Kdo je to?” hoàn toàn ngược lại với câu hỏi tương đương trong tiếng Việt.

pán/pan³ – ông

To je pan Petr Novák.
Je z České republiky, z Prahy.
Je inženýr.

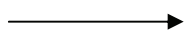

paní – bà

To je paní Helena Benešová.
Je z České republiky, z Brna.
Je učitelka.

CO JE TO? TO JE... (Đây là cái gì? Đây là...)

Co je to?

To je ...

Co je to?

To je telefon.

Co je to?

To je tužka.

Co je to?

To je kolo.

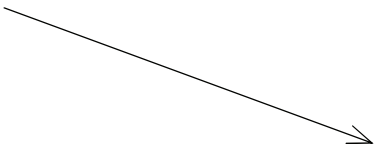

² Những động từ khác có cách chia theo đuôi của từ. Chúng ta sẽ học những cách chia đầy đủ sau.

³ “Pán” được dùng khi đứng một mình, “pan” khi có tên nối tiếp theo.

1. Odpovídejte podle obrázků (Bạn hãy trả lời theo tranh vẽ)

	a) postel		e) tričko	
	b) pas		f) peněženka	
Co je to?	c) bota		g) nůž	
	d) taška		h) cigareta	

2. Spojte věty s odpovídajícími obrázky (Bạn hãy nối câu với tranh vẽ tương ứng)

a) To je židle.		
b) To je televize.		
c) To je bota.		
d) To je dům.		
e) To je pas.		
f) To je kolo.		
g) To je cigareta.		
h) To je autobus.		

3. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se Kdo je to / Co je to? a odpovídejte

(Trong từng đôi các bạn hãy hỏi Kdo je to / Co je to? và trả lời)

a) 	b) 	c) 	d)
e) 	f) 	g) 	h)

JE TO ...?

ANO, TO JE ...

(Đây là ... phải không? Vâng, đây là...)

NE, TO NENÍ TO JE ...

Không, đây không phải là Đây là ...)

– Je to taška?
– Ne, to není taška. To je tužka.

– Đây là túi xách phải không?
– Không, đây không phải là túi xách. Đây là bút chì.

– Je pan Novák doktor?
– Ne, on není doktor. Je inženýr.

– Ông Novák là bác sĩ phải không?
– Không, ông ấy không phải là bác sĩ. Ông ấy là kỹ sư.

4. Odpovězte. (Bạn hãy trả lời)

Příklad: Je to kniha? → Ne, to není kniha. To je sešit.

1. Je to klíč?	4. Je to mapa?	7. Je to učebnice?
2. Je to auto?	5. Je to koš?	8. Je to stůl?
3. Je to televize?	6. Je to muž?	

5. a) Čtete. (Bạn hãy đọc)

Dobrý den, já jsem Pavel. Jsem učitel a jsem z České republiky. To je Olek. On je řidič a je z Polska. To je Vilma. Ona je prodavačka a je ze Slovenska. Olek a Vilma jsou studenti. A co vy? Odkud jste? A co děláte?

b) Doplňte. (Bạn hãy điền vào ô trống theo bài viết trên.)

Já Pavel. učitel. Vy student?

Olek řidič. On z Polska. Vy z České republiky?

Vilma ze Slovenska. Ona prodavačka.

Olek a Vilma studenti. Oni z České republiky.

c) Reagujte. (Bạn hãy trả lời)

Odkud jste? Odkud je Olek? Odkud je Vilma?

Je Vilma prodavačka? Je Olek učitel? Jste kuchař?

Jsou Vilma a Olek studenti? Jste student?

6. Doplňte osobní zájmeno. (Bạn hãy điền đại từ nhân xưng)

já.....	jsem	jste	jsou	jsme
.....	je	jsi	jsem	jsi
.....	jsou	jsme	jste	je

7. Doplňte sloveso být. (Bạn hãy điền động từ být)

myjsme	ty	oni	vy
on	oni	já	on
vy	ona	ono	já
já	my	ty	my

8. Doplňte negaci slovesa být. (Bạn hãy điền động từ být ở dạng phủ định)

my	nejsme	já	on	my
ty	my	vy	já
oni	ona	ono	ono
vy	ty	oni	vy

VYKÁNÍ (Xung hô lịch sự)	TYKÁNÍ (Xung hô thân mật)
Vy jste ...	Ty jsi ...
Dobrý den. Na shledanou. Těší mě.	Ahoj. Čau. Nazdar.
Odkud jste?	Odkud jsi?
Co děláte?	Co děláš
Jak se máte? Děkuji, dobře.	Jak se máš? Díky, ujde to.

Vykání và tykání là cách dùng đại từ nhân xưng khi bạn muốn diễn đạt mối quan hệ giữa bạn và người đối diện. Tykání được dùng đối với những người thân quen hoặc được dùng trong cách nói sỗ sàng, không thân thiện⁴. Vykání được dùng khi xưng hô lịch sự, tôn trọng hoặc với người không quen. Khi dùng vykání và tykání chúng ta cũng phải thay đổi động từ tương ứng.

⁴ Ví dụ dùng tykání như cách nói không thân thiện: Ty pitomče! (Đồ ngu!)

DOMÁCÍ ÚKOL *(Bài tập về nhà)*

- Bạn hãy để ý biển hiệu trên đường phố, tên phố, tên bến xe, tên gọi đồ cần mua trong siêu thị, thành phần các đồ dùng ở nhà (kem đánh răng v.v..), tập đọc và ghi lại những từ khó đọc đối với bạn.
- Bạn hãy dịch bài viết sau sang tiếng Séc:
Tôi là Dũng. Tôi từ Việt Nam tới và tôi là đầu bếp. Đây là bạn. Anh ấy là Tom. Anh ấy là doanh nhân và anh ấy từ Mỹ tới. Chúng tôi là học sinh. Đây là cô giáo. Cô là Ivana và từ CH Séc tới.

9. Přiřaďte tvary slovesa být k zájmenům.

(Bạn hãy nối các dạng từ být ở cột phải với các đại từ nhân xưng tương ứng ở cột trái.)

a. já	1. jsou
b. on	2. jsem
c. ty	3. není
d. ono	4. nejsme
e. vy	5. jste
f. oni	6. je
g. my	7. nejsi
h. ona	8. nejsou
	9. nejste
	10. jsi
	11. nejsem
	12. jsme

10. Doplňte do dialogů sloveso být ve správném tvaru.

(Bạn hãy điền động từ být ở dạng đúng vào những mẫu hội thoại)

- A: Dobrý den, já Petr Sládek.
B: Dobrý den, já Věra Havlíková.
A: Odkud?
B: z Prahy. A vy?
- A: Dobrý den, tady paní Sedláková?
B: Ne, paní Sedláková tady, v Brně.
- A: to pan Novák?
B: Ne, to pan Novák, to pan Černý.
A: pan Černý z Brna?
B: Ne, pan Černý z Brna, z Prahy.
A: Kdo to?
- B: To pan Kuzněcov.
A: Odkud pan Kuzněcov?
B: z Ruska.
A: Vy paní Holubová?
- B: Ne, já Holubová, Nováková.
A: z Ruska?
B: Ne, z Ruska, z České republiky.
A: Dobrý den, já Petr a to Jana.
- Jana a já z Prahy. Jana studentka a já učitel.
B: Dobrý den, já Huong. z Vietnamu.
To Fong a to Ming.
Fong a Ming z Číny.
A: Dobrý den, já Marcela.

7. B: Těší mě, já Carol.
 A: cizinka?
 B: Ano, z Ameriky.
 A: z Číny?
8. B: Ne, z Číny. z Vietnamu.

11. Sestavte z následujících frází dialogy.

(Bạn hãy sắp xếp các câu hội thoại sau thành hai cuộc đối thoại: một cho cách nói lịch sự, một cho cách nói thân mật.)

a) Odkud jsi?	h) Jsem student. A ty?
b) Ahoj, já jsem Alena.	i) Jsem taky studentka.
c) Dobrý den, já jsem Tran Thi Linh.	j) Jsem učitel.
d) Jsem z Vietnamu. A vy?	k) Ahoj, já jsem Phuong.
e) Dobrý den, já jsem Martin Doležal.	l) Jsem z Vietnamu. A ty?
f) Já jsem z České republiky. Co děláš?	m) Jsem prodavačka. A vy?
g) Těší mě. Odkud jste?	n) Já jsem z České republiky. Co děláte?

Vykáame:

- e – Dobrý den, já jsem Martin Doležal.
-
-
-
-
-
-

Tykáame:

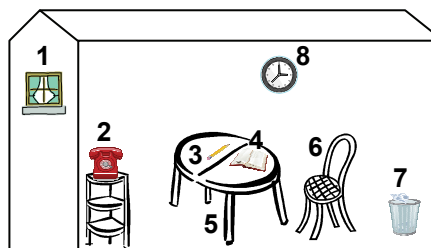
-
-
-
-
-
-
-

12. a) Čtete *(Bạn hãy đọc)*

To je dům . Tady je stůl , židle , tužka , kniha a telefon . Tam je okno a koš . Tam jsou taky hodiny .

b) Napište, co je v domě *(Bạn hãy viết ra ở trong nhà có những gì)*

- V domě je**
-
-
-
-
-
-
-

13. Poslouchejte a doplňte chybějící hlásky *(Bạn hãy nghe và điền âm vào chỗ trống)*

....idič, na....evo, poli....ista, prá....ník,ělnice, vep....edu,ole, do....tor, pod....ikatelka, studen...., upros....řed, nap....avo, úřední...., naho....e, v....adu, prodava...., ku.....a.....

KDE JE ...? (... ở đâu?)

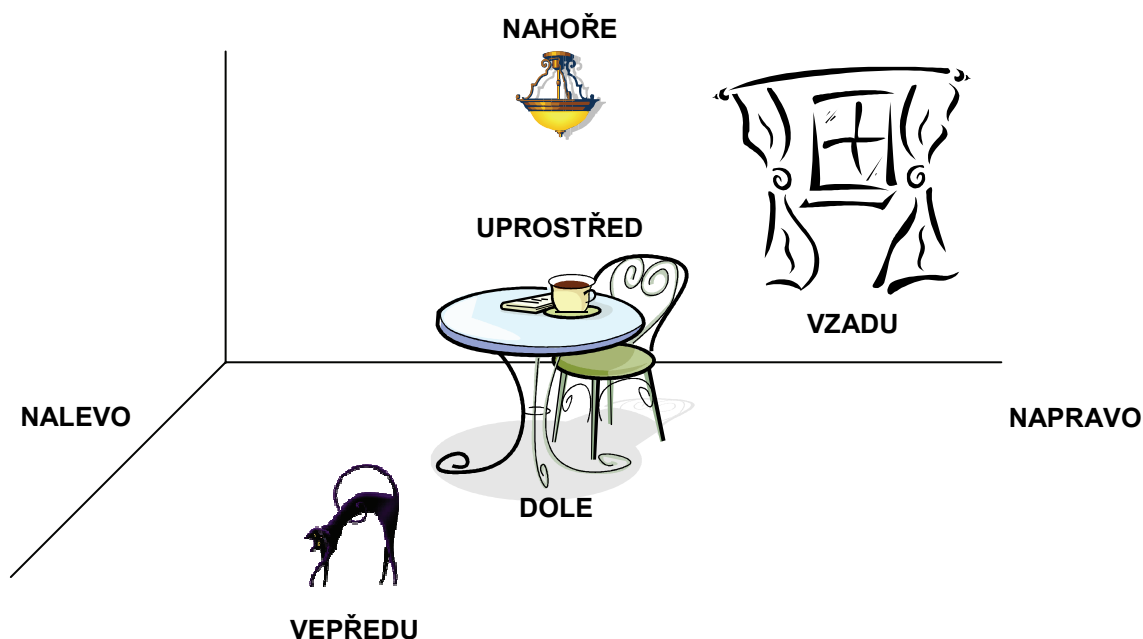
1	2	3
KDE	JE	OKNO
3	2	1
ĐÂU	Ở	CỬA SỔ

Lưu ý: Thứ tự từ trong câu hỏi “Kde je ...?” hoàn toàn ngược lại với câu hỏi tương đương trong tiếng Việt.

vepředu *đằng trước*
nahoře *bên trên*
napravo *bên phải*
tady *ở đây*

vzadu *đằng sau*
dole *bên dưới*
nalevo *bên trái*
tam *ở đó*

uprostřed *ở giữa*

14. Změňte věty podle příkladu (Bạn hãy thay đổi câu theo mẫu)

Příklad: Já jsem učitel. → Já **nejsem** učitel.

a) Ty jsi z České republiky.	f) Jsem Petra.
b) Tam je stůl.	g) Jsou tady.
c) Jsme tady.	h) To je televize.
d) Vy jste z Francie?	i) Ty jsi kuchařka?
e) Eva je studentka.	j) Petr a Ivan jsou z Ruska. (Nga)

15. Čtete a spojte slova a obrázky (Bạn hãy đọc và chọn từ tương ứng với hình vẽ)

To je taška. Tam je klíč, peněženka, lístek na autobus, pas a mapa. Taky tam jsou peníze a noviny.

taška klíč lístek pas mapa peníze peněženka noviny

TO	JE	JSOU	HODINY NOVINY PENÍZE DVEŘE
----	---------------	-------------	-------------------------------------

Lưu ý: Những từ trong bảng có dạng từ số nhiều nhưng ý nghĩa thì có thể là số ít lẫn số nhiều. (Ví dụ: hodiny là một cái đồng hồ lẫn nhiều cái đồng hồ.)

16. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se Co je to? a odpovídejte

(Trong từng đôi các bạn hãy hỏi Co je to? và trả lời)

17. Doplňte je nebo jsou (Bạn hãy điền từ je hoặc jsou)

- a) Židle tady. b) Kde kniha? c) Tady peníze.
d) Kde student? e) Dveře tam. f) tady pan doktor?
g) Kde hodiny? h) Tady noviny. i) Kde to ?

DOMÁCÍ ÚKOL (Bài tập về nhà)

- Bạn hãy viết ra họ tên của ít nhất một người đàn ông Séc và một người phụ nữ Séc. Bạn có biết họ của đàn ông khác với họ của phụ nữ như thế nào không? Làm thế nào để khi nhìn vào một cái tên lạ bạn có thể nhận ra được đó là tên của đàn ông hay phụ nữ?
- Bạn hãy mở tài liệu học tiếng Séc ra và viết ra tất cả các từ Séc đã học thành một cột. Sau đó bạn ghi nghĩa tiếng Việt của những từ bạn nhớ được sang bên cạnh. Bạn đã nhớ được bao nhiêu trong tổng số bao nhiêu từ?

NOVÁ SLOVA (Từ mới)

auto N ô-tô

autobus M ô-tô-buýt

bota F giày

cigareta F, **cigarety** PL thuốc lá

cizinec M, **cizinka** F, **cizinci** PL người nước ngoài

dítě N, **děti** N đứa bé

dole bên dưới

dům M ngôi nhà

dveře PL cửa

hodiny PL đồng hồ

já tôi, ta, tao, tớ, mình

kamarád M, **kamarádka** F, **kamarádi** PL bạn

klíč M chìa khóa

kniha F quyển sách

kolo N xe đạp

koš M thùng rác

lístek M vé

mapa F bản đồ

motorka F xe máy

muž M đàn ông

nahore bên trên

nalevo bên trái

napravo bên phải

noviny PL báo

nůž M con dao

okno N cửa sổ

pan M ông

paní F bà

pas M hộ chiếu

peněženka F ví tiền

peníze PL tiền

postel F giường

rádio N đài

řidič M, **řidička** F tài xế

sešit M vở

slovník M từ điển

stůl M bàn

tady (ở) đây

tam (ở) đó, (ở) kia

taška F túi xách

telefon M điện thoại

televize F vô tuyến

tričko N áo phông

tužka F bút, bút chì

učebnice F sách giáo khoa

uprostřed ở giữa

vepředu đằng trước

vzadu đằng sau

žena F phụ nữ

židle F ghế